

DOI: <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2025.72.392-405>

УДК 159.91:364.44

Ковальська Оксана Євгеніївна,

кандидат архітектури, доцент

кафедри архітектурного проектування цивільних будівель і споруд

Київського національного університету будівництва і архітектури

kovalska.oie@knuba.edu.ua

<https://orcid.org/0000-0003-3357-9293>

Здетовецька Наталія Олександрівна,

старший викладач

кафедри архітектурного проектування цивільних будівель і споруд

Київського національного університету будівництва і архітектури

zdetovetska.no@knuba.edu.ua

<http://orcid.org/0000-0001-7370-2001>

ПРОЄКТУВАННЯ ВХІДНОЇ ГРУПИ ПРИМІЩЕНЬ ГРОМАДСЬКИХ БУДІВЕЛЬ З УРАХУВАННЯМ ПОТРЕБ ЛЮДЕЙ З ІНВАЛІДНІСТЮ

Анотація: у статті досліджуються принципи та виклики проектування вхідних груп громадських будівель із акцентом на доступність для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп. Вхідна група розглядається як ключовий елемент, що формує перше враження про доступність і комфорт користування.

Метою є розробка архітектурних рішень, що сприяють інклюзивності та відповідають нормативним вимогам. Аналіз охоплює законодавчі акти, сучасні підходи до інклюзивного дизайну й приклади реалізованих об'єктів.

У результаті сформовано рекомендації щодо планування тамбурів, вестибюлів, інформаційних зон та санвузлів, із урахуванням безбар'єрного доступу, орієнтації та безпеки.

Наукова новизна полягає у поєднанні інклюзивного дизайну з нормативними вимогами, а практичне значення — у можливості використання результатів при проектуванні та реконструкції громадських будівель для забезпечення справедливого доступного середовища.

Ключові слова: вхідна група; безбар'єрний доступ; інклюзивний дизайн; громадські будівлі; архітектурне проектування; навігація.

Постановка проблеми. Вхідні групи громадських будівель часто не забезпечують належного рівня доступності для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп. Відсутність продуманого зонування, адаптованих елементів навігації та безпечного середовища створює бар'єри у користуванні

будівлями. Це потребує розробки сучасних архітектурних рішень, що інтегрують принципи інклюзивного дизайну та відповідають чинним нормативам.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання інклюзивного архітектурного проєктування та створення безбар'єрного середовища знаходять відображення в наукових працях українських та зарубіжних дослідників. Зокрема, у роботах Л. Байди [3] та О. Іванової аналізуються підходи до формування доступного середовища в медичних закладах з урахуванням принципів універсального дизайну. І. Яковець [13] та А. Лисенко у своїх дослідженнях зосереджуються на впровадженні універсального дизайну в музейному просторі для забезпечення інклюзивності та доступності. М. Потапенко, О. Демиденко, В. Кругляк і Г. Потапенко [12] вивчають особливості впровадження універсального дизайну у вищих освітніх закладах. Окрему увагу до концептуальних і прикладних аспектів універсального дизайну приділяє В. Азін [1, 2], який розглядає доступність як ключовий чинник сучасного архітектурного середовища. Брідня Л. [4] досліджує архітектурні концепції ХХ століття, зокрема їх реалізацію та вплив на сучасне містобудування, робить значний внесок у розвиток архітектурної науки, зосереджуючись на створенні інклюзивного та адаптивного середовища, що відповідає потребам різних соціальних груп, включаючи осіб з обмеженими можливостями.

У нормативному контексті важливими є положення ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд» та ДСТУ ISO 21542:2019 «Будівлі та споруди. Доступність і зручність користування побудованим середовищем», які регламентують вимоги до проєктування безбар'єрного середовища в Україні [8]. Додаткові орієнтири щодо принципів інклюзивності містяться в документах ООН, а також у рекомендаціях Європейського інституту з інклюзивного середовища (EIDD – Design for All Europe). Попри наявність як науково-методичної, так і нормативної бази, питання комплексного проєктування вхідної групи — з урахуванням зонування, тактильних елементів, навігації, а також емоційного і соціального комфорту користувачів — залишається недостатньо дослідженим, що зумовлює актуальність даної роботи.

Метою публікації є розробка оптимальних рішень для проєктування вхідної групи приміщень громадських будівель, що забезпечують безбар'єрний доступ, комфорт та безпеку для всіх категорій відвідувачів, включаючи осіб з інвалідністю.

Основна частина. Визначення та функції вхідної групи приміщень. Вхідна група приміщень — це комплекс внутрішніх зон громадської будівлі, що забезпечує комфортний вхід, вихід та розподіл потоків відвідувачів. До її складу

входять тамбур, вестибюль (хол), гардероб, зона очікування та інформаційний пункт (ресепшн).

Основними функціями вхідної групи є забезпечення безбар'єрного доступу, організація зручного розподілу потоків людей, захист будівлі від впливу погодних умов, надання інформації та навігації, створення комфортних умов очікування, а також безпека та контроль доступу. Безбар'єрність досягається завдяки використанню пандусів, автоматичних дверей, тактильних елементів навігації та відповідного зонування простору. Розподіл потоків людей організовується через зрозуміле планування, навігаційні вказівники та розмежування зон для уникнення скупчення [11].

Тамбури відіграють важливу роль у збереженні мікроклімату всередині будівлі, запобігаючи протягам і втратам тепла. Покриття підлоги має бути нековзким, щоб уникнути травмування під час дощу чи снігу. Інформаційні системи включають зрозумілі вказівники, схеми приміщення, таблички зі шрифтом Брайля, аудіосигнали та доступний ресепшн, де відвідувачі можуть отримати всю необхідну інформацію. Для зручного очікування передбачені сидіння, серед яких обов'язково мають бути місця для людей з інвалідністю. Гардероб обладнується секціями на різній висоті, щоб ним могли скористатися всі відвідувачі.

Безпека вхідної групи забезпечується за допомогою систем відеоспостереження, контролю доступу та спеціально облаштованих шляхів евакуації для маломобільних груп населення. Всі ці аспекти створюють комфортне, безпечне та інклюзивне середовище, яке відповідає сучасним вимогам доступності та функціональності громадських будівель [7, 8].

Основні елементи вхідної групи. Зовнішня зона. Вхідна група приміщень громадських будівель складається з кількох функціональних елементів, що забезпечують зручність і безбар'єрний доступ для всіх категорій відвідувачів. Одним із ключових компонентів є зовнішня зона, яка включає підхідні шляхи, вхідний майданчик, пандуси або підйомники, дверні конструкції, тактильні елементи навігації та допоміжні пристрої [6].

Підхідні шляхи повинні мати рівне, нековзке покриття без різких перепадів висоти, що забезпечує безпечний рух людей, зокрема осіб з обмеженою мобільністю та батьків із дитячими візками. Мінімальна ширина тротуарів становить 1,5 м, що дозволяє комфортне пересування двох осіб або маневрування інвалідного візка. Біля входу повинна бути виділена зона очікування з накриттям, що захищає відвідувачів від дощу та сонця [9].

Якщо вхід до будівлі розташований на підвищенні, необхідно передбачити пандус або підйомник. Пандус має відповідати нормативним вимогам: його нахил не повинен перевищувати 8% (1:12), мінімальна ширина — 1,2 м, а по

обидва боки встановлюються поручні на висоті 0,7 м і 0,9 м. У разі неможливості облаштування пандуса передбачаються механічні або електричні підйомники [10].

Вхідні двері та відкриті прорізи у стінах повинні бути шириною не менше 0,9 м, щоб забезпечити комфортний прохід людей з інвалідністю, а поріг не повинен перевищувати 2 см. Рекомендується використовувати автоматичні розсувні двері або двері з легкими ручками, які можна відчинити без значних зусиль. Якщо встановлюються прозорі двері, вони мають бути позначені контрастними смугами для зручності людей з вадами зору. Додатково вхідна група обладнується тактильними та візуальними елементами навігації. Перед сходами та пандусами встановлюються тактильні напрямні смуги, які допомагають людям із порушеннями зору орієнтуватися у просторі. Візуальна навігація включає інформаційні таблички з контрастними написами та дублюванням шрифтом Брайля. Біля входу передбачається кнопка виклику персоналу, розташована на висоті 0,85-1,1 м, що дозволяє людям у візках легко до неї дотягнутися [8].

Таким чином, зовнішня зона вхідної групи має бути максимально зручною, доступною та безпечною, враховуючи потреби всіх категорій відвідувачів, включаючи осіб з інвалідністю, людей похилого віку та батьків із маленькими дітьми.

Тамбур є важливим елементом вхідної групи громадських будівель, що виконує функцію перехідної зони між зовнішнім середовищем і внутрішнім простором. Основне призначення тамбура – збереження мікроклімату в приміщенні, запобігання утворенню протягів та захист від втрат тепла в холодний період або проникнення спекотного повітря влітку. Він також сприяє підвищенню енергоефективності будівлі, зменшуючи витрати на опалення та кондиціювання. Розмір тамбура повинен забезпечувати комфортне проходження людей, включаючи осіб на інвалідних візках. Мінімальні рекомендовані габарити тамбура для громадських будівель – 1,8(глибина)х2,3 м, що дозволяє маневрування маломобільним особам. Якщо потік відвідувачів великий, тамбури проєктуються більш просторими або доповнюються подвійними дверима, які працюють автоматично або відкриваються без значних зусиль. Для зручності людей з порушеннями зору прозорі двері маркуються контрастними смугами на рівні очей [5].

Організація зручного розподілу потоків людей. Важливою складовою проєктування є організація зручного розподілу потоків людей, що сприяє безпеці та комфорту всіх відвідувачів. Вхідні та вихідні двері повинні бути розділені або мати достатню ширину для двостороннього руху, щоб уникнути скупчення. В зоні тамбура слід передбачити чітку навігацію, включаючи інформаційні

таблички, тактильні елементи для людей із порушенням зору та зрозумілу схему руху. Розподіл потоків відвідувачів також передбачає створення окремих проходів для різних категорій користувачів. Наприклад, у великих будівлях можуть бути передбачені спеціальні входи для осіб з інвалідністю, сімей з дитячими візками або службового персоналу. У приміщеннях з високою відвідуваністю, таких як вокзали, торгові центри чи адміністративні будівлі, використовуються турнікети або автоматизовані системи пропуску, що дозволяють регулювати рух людей та забезпечувати безпеку [3].

Завдяки правильному проектуванню тамбура та ефективному розподілу потоків відвідувачів створюється комфортне середовище, яке сприяє швидкому орієнтуванню, запобігає чергам та забезпечує безбар'єрний доступ до громадських будівель [3].

Розрахунок площі холу в громадських будівлях залежить від їхнього типу та місткості. *В адміністративних та офісних будівлях* для приміщень, де працює до 200 осіб, передбачається $0,2\text{--}0,3\text{ м}^2$ на 1 людину, а для великих будівель з понад 200 працівниками – $0,15\text{--}0,2\text{ м}^2$ на 1 людину, при цьому мінімальна площа холу повинна бути не менше 15 м^2 . *У культурно-розважальних закладах*, таких як театри, кінотеатри та концертні зали, при місткості залу до 500 місць площа холу становить $0,3\text{--}0,5\text{ м}^2$ на 1 глядача, а при місткості понад 500 місць – $0,2\text{--}0,3\text{ м}^2$. Великі театри та концертні зали на понад 1000 місць повинні мати додаткові зони відпочинку, гардероб та зону буфету (рис.1).

Наприклад, вхід до будівлі громадської бібліотеки Oodi в Гельсінкі виконаний у рівень з поверхнею, без порогів і перепадів висоти, що сприяє зручному пересуванню людей на інвалідних візках, батьків із дитячими візочками та людей з обмеженою мобільністю. Автоматичні двері з широкими проходами полегшують вхід і вихід, а тактильні напрямні смуги на підлозі допомагають орієнтуватися людям із порушенням зору. Над входом розташовані інформаційні табло з контрастними кольорами та великим шрифтом, що покращує навігацію для відвідувачів із вадами зору. Завдяки цим архітектурним рішенням бібліотека Oodi є прикладом сучасного громадського простору, доступного для всіх категорій відвідувачів [16].

Для медичних закладів, зокрема поліклінік, встановлено норму $0,15\text{--}0,25\text{ м}^2$ на 1 відвідувача, а в лікарнях мінімальна площа холу має бути не менше $0,3\text{ м}^2$ на 1 відвідувача з урахуванням зон очікування, загалом не менше 25 м^2 . В освітніх закладах для шкіл передбачено $0,2\text{--}0,25\text{ м}^2$ на 1 учня, а для вищих навчальних закладів – $0,15\text{--}0,2\text{ м}^2$ на 1 студента. В університетських корпусах з великою кількістю студентів необхідно передбачати просторі холів з місцями для сидіння та зручним зонуванням.

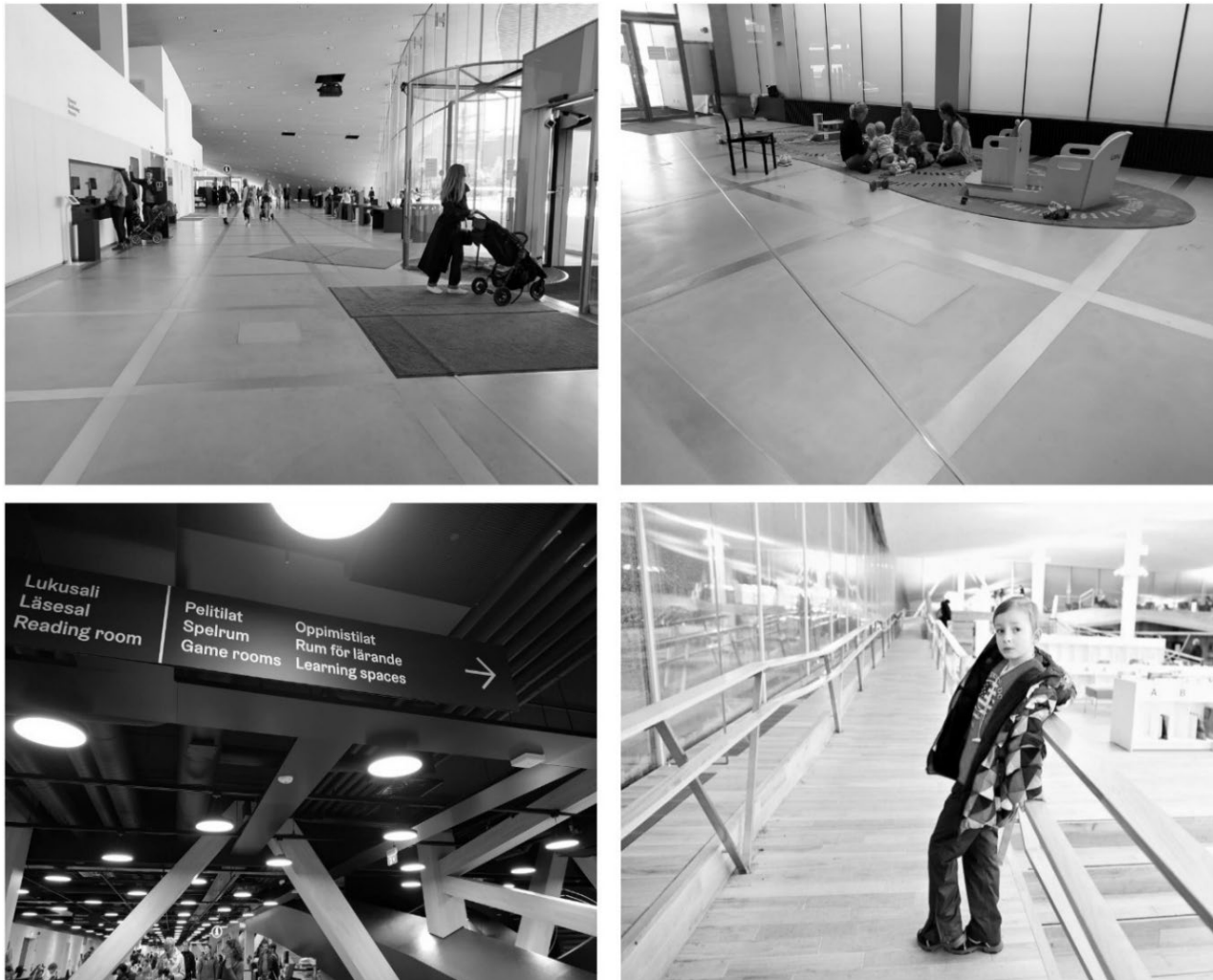

Рис.1. Вхідна група будівлі громадської бібліотеки Oodi, м. Гельсінкі, Фінляндія.

(<https://oodihelsinki.fi/>)

У торговельних комплексах і громадських центрах, зокрема магазинах і супермаркетах, нормою є 0,2–0,3 м² на 1 відвідувача з урахуванням розподілу потоків, а для торговельно-розважальних центрів – 0,25–0,4 м² на 1 відвідувача. Великі ТРЦ додатково облаштовують місця для відпочинку, навігаційні стійки та інформаційні табло. Наприклад у торгово-розважальному центрі Lavina Mall у Києві безбар'єрний доступ забезпечений для всіх відвідувачів незалежно від їхніх фізичних можливостей. Вхідні групи оснащені автоматичними дверима та широкими проходами, що дозволяє зручно користатися ними людям на кріслах колісних, батькам із дитячими колясками та людям із великими покупками. Для безпечного та комфортного пересування передбачені пандуси з правильним кутом нахилу, а також ліфти для всіх поверхів, які мають достатню ширину для крісел колісних і кнопки на зручній висоті. Також біля входу облаштовані спеціальні паркомісця для людей з інвалідністю, розташовані максимально близько до входу (рис.2) [2, 17].

Рис.2. Вхідна група ТРЦ Lavina Mall, м Київ, Україна.

(<https://novobudovy.com/foto/kyiv/lavina-foto>)

У транспортних будівлях, таких як автовокзали, площа холу розраховується з нормою 0,3–0,4 м² на 1 пасажир, для залізничних вокзалів – 0,5 м² на 1 пасажир, а для аеропортів – 0,8–1,2 м² на 1 пасажир, враховуючи зони для багажу, безпеки та комфорту пасажирів. Аеропорт Чангі в Сінгапурі вважається одним із найбільш зручних аеропортів у світі, зокрема завдяки спеціальним сервісам і безбар'єрним рішенням для людей з обмеженими можливостями. Його вхідні групи спроектовані з урахуванням доступності та комфорту всіх пасажирів. Вхідні двері оснащені автоматичними системами відкривання, що полегшує пересування осіб на кріслах колісних, людей із обмеженою рухливістю та батьків із дитячими візками. Під'їзні шляхи та тротуари перед входами мають рівну поверхню без порогів і перепадів висоти, що забезпечує безперешкодний рух. Для пасажирів із порушенням зору передбачені тактильні напрямні смуги на підлозі, що допомагають орієнтуватися при вході та в межах терміналів. Також на входах розміщені інформаційні табло з великим шрифтом і високим контрастом, що полегшує читання для людей із вадами зору. Окрім цього, у зонах входу працює спеціально підготовлений персонал, готовий надати допомогу пасажиром із обмеженими можливостями, забезпечуючи комфортний і безпечний доступ до послуг аеропорту. Ці заходи свідчать про прагнення аеропорту Чангі створити інклюзивне середовище для всіх відвідувачів.

Центральний вокзал Берліна є найбільшим і найсучаснішим залізничним вокзалом Європи, відкритим у 2006 році. Він спроектований з урахуванням потреб людей з обмеженими можливостями, забезпечуючи безбар'єрний доступ до всіх зон вокзалу. Вхідні групи оснащені автоматичними дверима, що полегшує вхід для людей на інвалідних візках, батьків з дитячими колясками та інших маломобільних осіб. При вході відсутні пороги або інші перешкоди, що забезпечує безперешкодний доступ до будівлі. Хол є ключовим простором вхідної групи громадських будівель, де відбувається орієнтація відвідувачів та розподіл потоків людей. Для забезпечення комфортного пересування та

швидкого пошуку потрібного напрямку використовуються навігаційні елементи: зрозумілі вказівники, інформаційні таблички зі шрифтом Брайля, аудіо- та візуальні інформаційні табло. У Центральному вокзалі Берліна реалізована комплексна система навігації для незрячих, розроблена у співпраці з ABSV. Вона включає 970 м напрямних смуг на проміжних рівнях та 5,5 км на платформах, які можна намацати тростиною (рис.3) [18].

Рис.3. Вхідна група Центрального вокзалу, м. Берлін, Німеччина.

(www.mvv-muenchen.de)

Система з'єднує шість панорамних ліфтів, два зовнішні ліфти, нижні платформи та 18 сходів. На поручнях сходів розміщені таблички шрифтом Брайля з інструкціями щодо орієнтації. Також до системи навігації підключені камери зберігання та місія станції. Для людей з порушенням зору на підлозі центрального вокзалу Берліна встановлені тактильні смуги, які допомагають орієнтуватися при вході та всередині вокзалу.

Важливо передбачити місця для очікування, обладнані сидіннями, серед яких мають бути місця, адаптовані для осіб із порушенням опорно-рухового апарату. Особливу увагу слід приділити зоні ресепшн, яка повинна бути доступною для всіх категорій відвідувачів, зокрема для осіб на інвалідних візках. Висота стійки ресепшн має становити 0,8-0,9 м, що дозволяє людині у візку

комфортно отримати консультацію чи скористатися послугами персоналу [14, 18].

Гардероб є невід'ємною частиною холу та повинен бути зручним для всіх користувачів. Для цього передбачаються секції на висоті до 1,2 м, що дає змогу людям у візках самостійно користуватися послугами гардероба. Ширина проходів між секціями повинна бути не менше 1,2 м, що забезпечує комфортне пересування та уникнення скупчення відвідувачів.

Крім функціонального зонування, у проєктуванні вхідної групи громадських будівель важливо дотримуватися додаткових вимог до інклюзивності. Освітлення має бути рівномірним і без відблисків, щоб не створювати дискомфорту для людей із порушеннями зору. Акустичний комфорт досягається шляхом мінімізації рівня шуму, що особливо важливо для людей з порушеннями слуху або чутливістю до гучних звуків.

Покриття підлоги повинне бути антиковзким, щоб запобігти травмам, особливо в умовах підвищеної вологості або зимового періоду. Окрему увагу необхідно приділити санітарним вузлам, які мають містити адаптовані кабінки з достатньою площею для маневрування інвалідного візка, поручнями та зручним розташуванням сантехнічних приладів [15].

Висновки. Проєктування вхідної групи громадських будівель є ключовим етапом формування інклюзивного архітектурного середовища, що визначає якість взаємодії користувачів із простором з перших моментів перебування в ньому. Забезпечення безбар'єрного доступу, ергономічне планування зон очікування, гардеробних і санітарних приміщень, наявність ефективних навігаційних елементів — це не лише відповідність нормативним вимогам, а й вираження турботи про гідність та комфорт усіх категорій відвідувачів.

У результаті дослідження встановлено, що вхідна група повинна бути спроектована як логічно структурований простір із чітко окресленими функціональними зонами, що враховують потреби людей з інвалідністю, осіб з тимчасовими обмеженнями мобільності, батьків із дітьми, а також осіб похилого віку. Особливу увагу слід приділяти таким аспектам, як достатня ширина проходів, уникнення порогів, правильне облаштування пандусів, зручність користування дверима, доступність інформації завдяки тактильним і візуальним елементам, а також безпечне зонування маршрутів евакуації.

Крім технічних рішень, важливими залишаються принципи естетики, зручності та зрозумілості архітектурного середовища, що сприяє емоційному комфорту та позитивному досвіду перебування в будівлі.

Запропоновані у статті рекомендації можуть бути використані як у новому будівництві, так і при реконструкції існуючих об'єктів, сприяючи поступовому

перетворенню громадського простору на безпечне, функціональне та доступне середовище для всіх.

Список літератури

1. Азін В. Універсальний дизайн [Електронний ресурс]: презентація. 2015. URL: <https://www.slideshare.net/slideshow/ss-56399768/56399768> (дата звернення 01.05.2025).
2. Азін В. О., Байда Л. Ю., Грибальський Я. В., Красюкова-Еннс О. В. Доступність та універсальний дизайн: навч.-метод. посіб./ за заг. ред. Байди Л.Ю., Красюкової-Еннс О.В. К., 2013. 128с. URL: https://ud.org.ua/images/pdf/Dostupnist_ta_universalniy_dizayn.pdf
3. Універсальний дизайн в медичних закладах: метод. посібник / Автори-упорядн.: Л. Байда, О. Іванова / за заг. ред. О. Іванова; ПРООН в Україні, Спільна Програма «Сприяння інтеграційній політиці та послугам для людей з інвалідністю в Україні». К.: Ваїте, 2019. 56 с. URL: https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/migration/ua/UniDesignMedicine_UA_Web-final-version.pdf
4. Брідня Л. Ю. Житлова башта Накагін в Токіо, Японія: футуристичний архітектурний концепт середини 20 сторіччя і реальність. Містобудування та територіальне планування. 2024. Вип. 86. С. 17–26. DOI: <https://doi.org/10.32347/2076-815x.2024.86.17-26>
5. Готель малої місткості (на 50-100 місць): Методичні рекомендації до виконання архітектурного проекту, атестаційної роботи бакалавра, індивідуальних завдань для студентів спеціальності 191 «Архітектура і містобудування». Укладачі Л. Ю. Брідня, О. Є. Ковальська, Є. Л. Яновицький. Київ: КНУБА, 2021. 45 с.
6. ДБН В.1.1-7:2016. Пожежна безпека об'єктів будівництва. Загальні вимоги. Київ: Мінрегіонбуд України, 2016. 48 с.
7. ДБН В.2.2-28:2010. Будинки і споруди. Будинки адміністративного та побутового призначення. Київ: Мінрегіонбуд України, 2010. 70 с.
8. ДБН В.2.2-40:2018. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення. Київ: Мінрегіонбуд України, 2018. 34 с.
9. ДБН В.2.2-9:2018. Громадські будинки та споруди. Основні положення. чинна ред. від 2023 року. Київ: Мінрегіонбуд України, 2023. 92 с.
10. ДБН В.2.3-5:2018. Вулиці та дороги населених пунктів. Київ: Мінрегіонбуд України, 2018. 120 с.

11. Kovalska O.Ye. Adaptation of museum areas for people with disabilities and other low-mobility groups. Problems of theory and history of architecture of Ukraine. 2021. № 21. P. 80–87. DOI: <https://doi.org/10.31650/2519-4208-2021-21-80-87>
12. Потапенко М.В., Демиденко О.І., Кругляк В.І., Потапенко Г.М. Універсальний дизайн у вищих освітніх закладах: особливості підходів та викладання. Педагогічна Академія: Наукові Записки. 2025. № 16. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15108734>
13. Яковець І., Лисенко А. Принципи універсального дизайну в музейному просторі / Progressive research in the modern world. Proceedings of the 11th International scientific and practical conference. BoScience Publisher. Boston, USA. 2023. Pp. 132-136. URL: <https://sci-conf.com.ua/xi-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-progressive-research-in-the-modern-world-20-22-07-2023-boston-ssha-arhiv/>
14. Здетовецька Н. Архітектура активного довголіття: сучасні моделі житла для людей похилого віку. Сучасні проблеми архітектури та містобудування. 2020. Вип. 57. С. 270–286. DOI: <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2020.57.270-286>
15. Здетовецька Н., Ковальська О. Мультигенераційне житло: переосмислення. Conference Proceedings of the International Scientific-Practical Conference of Young Scientists «Build-Master-Class-2024». К.: KNUCA, 2024. С.81–82. DOI: <https://doi.org/10.59647/978-617-520-936-3/1>, https://library.knuba.edu.ua/books/zbirniki/37/BMC-2024_DOI_978-617-520-936-3-1.pdf
16. Oodi Helsinki Central Library [Електронний ресурс] / Official website of Helsinki Central Library. URL: <https://oodihelsinki.fi/> (дата звернення: 05.05.2025).
17. ТРЦ Lavina Mall, Київ: фото, плани [Електронний ресурс] / Енциклопедія новобудов. URL: <https://novobudovy.com/foto/kyiv/lavina-foto> (дата звернення: 05.05.2025).
18. Münchner Verkehrs- und Tarifverbund GmbH (MVV). Basisdaten: Mobilität im Landkreis Ebersberg. Version 6/22. 2021. URL: https://www.mvv-muenchen.de/fileadmin/mediapool/07-Ueber_den_MVV/02-Dokumente/MVV_in_Zahlen/Desktopdruck_EBE_Juni_22_Basisdaten_Komplett.pdf (дата звернення: 05.05.2025).

References

1. Azin, V. (2015). Universal'nyī dyzain [Universal design] [Presentation]. SlideShare. Retrieved May 1, 2025, from <https://www.slideshare.net/slideshow/ss-56399768/56399768> (in Ukrainian)

2. Azin, V. O., Baida, L. Yu., Hrybalskyi, Ya. V., & Krasiukova-Enns, O. V. (2013). Dostupnist' ta universal'nyi dyzain: Navchal'no-metodychnyi posibnyk [Accessibility and universal design: Educational-methodical manual] (L. Yu. Baida & O.V.Krasiukova-Enns, Eds.). Kyiv. 128 p. https://ud.org.ua/images/pdf/Dostupnist_ta_universalniy_dizayn.pdf (in Ukrainian)
3. Baida, L., Ivanova, O., (Uporiadnyky), & Ivanova, O. (Red.). (2019). Universal'nyy dyzayn v medychnykh zakladakh: Metodychnyy posibnyk [Universal design in healthcare facilities: Methodological manual]. Kyiv: Vaite. 56 p. Retrieved from https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/migration/ua/UniDesignMedicine_UA_Web-final-version.pdf (in Ukrainian)
4. Bridnia, L. (2024). NAKAGIN RESIDENTIAL TOWER IN TOKYO, JAPAN: A FUTURISTIC ARCHITECTURAL CONCEPT OF THE MID-20TH CENTURY AND REALITY. Urban Development and Spatial Planning, (86), 17–26. <https://doi.org/10.32347/2076-815x.2024.86.17-26> (in Ukrainian)
5. Bridnia, L. Yu., Kovalska, O. Ye., & Yanovytskyi, Ye. L. (2021). *Hotel maloy mistkosti (na 50–100 mist')*: Metodychni rekomendatsii do vykonannia arkhitekturnoho proiektu, atestatsiinoi roboty bakalavra, indyvidual'nykh zavdan' dlia studentiv spetsial'nosti 191 "Arkhitektura i mistobuduvannia" [Small-capacity hotel (for 50–100 people): Methodical recommendations for architectural design, bachelor's qualification work, and student assignments in specialty 191 "Architecture and Urban Planning"]. Kyiv: KNUCA. 45 p. (in Ukrainian)
6. Minrehionbud Ukrainy. (2016). DBN V.1.1-7:2016. Pozhezhna bezpeka ob'ektiv budivnytstva. Zahal'ni vymohy [DBN V.1.1-7:2016. Fire safety of construction objects. General requirements]. Kyiv: Minrehionbud Ukrainy. 48 p. (in Ukrainian)
7. Minrehionbud Ukrainy. (2010). DBN V.2.2-28:2010. Budynky i sporudy. Budynky administratyvnoho ta pobutovoho pryznachennia [DBN V.2.2-28:2010. Buildings and structures. Administrative and utility buildings]. Kyiv: Minrehionbud Ukrainy. 70 p. (in Ukrainian)
8. Minrehionbud Ukrainy. (2018). DBN V.2.2-40:2018. Inkliuzyvnist budivel' i sporud. Osnovni polozhennia [DBN V.2.2-40:2018. Inclusiveness of buildings and structures. Basic provisions]. Kyiv: Minrehionbud Ukrainy. 92 p. (in Ukrainian)
9. Minrehionbud Ukrainy. (2023). DBN V.2.2-9:2018. Hromads'ki budynky ta sporudy. Osnovni polozhennia. Chynna redaktsiia vid 2023 roku [DBN V.2.2-9:2018. Public buildings and structures. Basic provisions. Current edition as of 2023]. Kyiv: Minrehionbud Ukrainy. 88 p. (in Ukrainian)
10. Minrehionbud Ukrainy. (2018). DBN V.2.3-5:2018. Vulytsi ta dorohy naselenykh punktiv [DBN V.2.3-5:2018. Streets and roads of settlements]. Kyiv: Minrehionbud Ukrainy. 120 p. (in Ukrainian)

11. Kovalska, O. Ye. (2021). Adaptation of museum areas for people with disabilities and other low-mobility groups. *Problems of Theory and History of Architecture of Ukraine*, 21, 80–87. <https://doi.org/10.31650/2519-4208-2021-21-80-87> (in English)
12. Potapenko, M., Demydenko, O., Kruglyak, V., & Potapenko, A. (2025). Universal design in higher education institutions: features of approaches and teaching. *Pedagogical Academy: Scientific Notes*, (16). <https://doi.org/10.5281/zenodo.15108734> (in Ukrainian)
13. Yakovets, I., & Lysenko, A. (2023). Pryntsypy universalnoho dystainu v muzeinomu prostori [Principles of universal design in museum space]. In *Progressive research in the modern world. Proceedings of the 11th International scientific and practical conference* (pp. 132–136). BoScience Publisher. <https://sci-conf.com.ua/xi-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-progressive-research-in-the-modern-world-20-22-07-2023-boston-ssha-arhiv/> (in Ukrainian)
14. Zdetovetska, N. (2020). ARCHITECTURE OF ACTIVE LONGEVITY: MODERN HOUSING MODELS FOR THE ELDERLY. *Current Problems of Architecture and Urban Planning*, (57), 270–286. <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2020.57.270-286> (in Ukrainian)
15. Zdetovetska, N., & Kovalska, O. (2024). Multyhenaratsiine zhytlo: pereosmyslennia [Multigenerational housing: rethinking]. In *Conference Proceedings of the International Scientific-Practical Conference of Young Scientists «Build-Master-Class-2024»* (pp. 81–82). KNUCA. <https://doi.org/10.59647/978-617-520-936-3/1>, https://library.knuba.edu.ua/books/zbirniki/37/BMC-2024_DOI_978-617-520-936-3-1.pdf (in Ukrainian)
16. Oodi Helsingin keskustakirjasto [Oodi Helsinki Central Library]. (n.d.). Virallinen verkkosivusto [Official website]. Retrieved May 5, 2025, from <https://oodihelsinki.fi/> (in Finnish)
17. Entsyklopediia Novobudov [Encyclopedia of New Buildings]. (n.d.). TRTs Lavina Mall, Kyiv: foto, plany [Lavina Mall Shopping Center, Kyiv: photos, plans]. Retrieved May 5, 2025, from <https://novobudovy.com/foto/kyiv/lavina-foto> (in Ukrainian)
18. Münchner Verkehrs- und Tarifverbund GmbH (MVG). (2021). Basisdaten: Mobilität im Landkreis Ebersberg [Basic data: Mobility in the Ebersberg district] (Version 6/22). MVG GmbH, Bereich Konzeption, in Zusammenarbeit mit den Verbundlandkreisen im MVG. Retrieved May 5, 2025, from https://www.mvg-muenchen.de/fileadmin/mediapool/07-Ueber_den_MVG/02-Dokumente/MVG_in_Zahlen/Desktopdruck_EBE_Juni_22_Basisdaten_Komplett.pdf (in German)

Abstract

Oksana Kovalska, Candidate of Architecture, Associate Professor of the Department of Architectural Design of Civil Buildings and Structures, Kyiv National University of Construction and Architecture.

Nataliia Zdetovetska, Senior Lecturer of the Department of Architectural Design of Civil Buildings and Structures, Kyiv National University of Construction and Architecture.

Design of the entrance group of public buildings with regard to the needs of people with disabilities

This article explores the principles and challenges of designing entrance groups in public buildings, with a particular focus on accessibility and inclusivity for people with disabilities and other mobility-impaired groups. The entrance group, being the initial point of interaction between a person and a building, plays a critical role in forming impressions of accessibility, functionality, and user comfort. The study addresses key components such as barrier-free access, the organization of visitor flow, integration of clear informational and navigational systems, as well as compliance with safety, comfort, and ergonomic standards. The primary objective of this research is to develop effective architectural and spatial planning solutions that promote inclusive design while meeting current building regulations. The study adopts a multi-methodological approach that includes the analysis of national and international regulatory frameworks, examination of contemporary inclusive design strategies, and the evaluation of practical implementations in both new constructions and renovation projects. Tools such as comparative analysis, spatial simulation, and performance assessment of inclusive interventions are applied. The research outcomes consist of a set of detailed recommendations concerning the dimensions, layout, and functional zoning of entrance spaces. This includes the configuration of vestibules, entrance halls, cloakrooms, information areas. Emphasis is placed on the integration of tactile and visual guidance elements, the removal of architectural barriers such as thresholds and narrow doorways, and the design of safe, efficient pathways for all categories of visitors. The scientific novelty of the work lies in its systematic approach to combining inclusive design principles with normative architectural requirements, creating universally accessible public spaces. The practical significance is evident in the potential application of the findings by architects, urban planners, and public sector stakeholders involved in the construction and modernization of public facilities. Implementing these recommendations will contribute to creating an equitable built environment that supports the needs and dignity of all users, regardless of their physical abilities.

Keywords: entrance group; barrier-free access; inclusive design; public buildings; architectural design; navigation.